

SOTSIAALKINDLUSTUSAMET

Viimsi hooldekodu OÜ
lootuserand@gmail.com
Sõpruse tee 9
Harju maakond

01.11.2024 nr 5.1-3/32623-1

ETTEKIRJUTUS

Ettekirjutuse tegemise aeg ja koht: 01.11.2024, Tallinn

Korralduseseaduse (KorS) § 28 lõike 1, majandustegevuse seadustiku üldosa seaduse (MSÜS) § 68 lõike 1 ning Sotsiaalkindlustusameti peadirektori 04.06.2024 käskkirja nr 73 alusel, arvestades menetluse käigus kogutud tõendeid ja välja selgitatud asjaolusid, teeb Sotsiaalkindlustusameti õiguse ja järelevalve osakonna järelevalve talituse järelevalve juhtivspetsialist Svetlana Kubpart Viimsi hooldekodu OÜ-le (reg kood 17014029; Sõpruse tee 9, Harju maakond) ettekirjutuse järgmiste kohustustega:

Resolutsioon:

Lõpetada tegevusloata majandustegevus (väljaspool kodu osutatav ööpäevaringne üldhooldusteenus) aadressil Sõpruse tee 9, Harju maakond või alternatiivselt võtta kasutusele meetmed loakohustuse täitmiseks.

Õiguslik alus: Sotsiaalhoolekande seaduse (SHS) § 151 punkt 4, mille kohaselt peab väljaspool kodu osutatava üldhooldusteenuse osutamisel olema teenuseosutajal tegevusluba.

Tähtaeg: 30.11.2024

Sunniraha hoiatus: juhul, kui käesolev ettekirjutus on jäetud määratud tähtajaks täitmata, rakendab Sotsiaalkindlustusamet KorS § 28 lg 2 alusel adreassaadi suhtes sunniraha 9600 eurot.

Kui ettekirjutuse adreassaad jätab ettekirjutuse määratud tähtajaks täitmata, tuleb sunniraha tasuda Rahandusministeeriumi arvelduskontole SEB Pank EE891010220034796011 või Swedbank EE932200221023778606, maksekorralduse viitenumber on 2800048574 ja selgituses märkida sunniraha määranud asutuse nimi, ettekirjutuse number ja sõna "sunniraha".

Ettekirjutuse täitmisest või sunniraha tasumisest palume informeerida Sotsiaalkindlustusametit kirjalikult postiaadressil Paldiski mnt 80, 15092 Tallinn või digitaalselt allkirjastatud dokumendina elektronposti aadressil info@sotsiaalkindlustusamet.ee või svetlana.kubpart@sotsiaalkindlustusamet.ee **10 päeva jooksul** arvates ettekirjutuses määratud täitmise tähtajast.

Vabatahtlikult tähtajaks sunniraha tasumata jätmise puhul nõutakse sunniraha sisse asendustäitmise ja sunniraha seaduse § 15 lõike 1 kohaselt täitemenetluse seadustikus sätestatud korras nagu kohtuotsusest tulenev rahaline nõue. Seega lisandub sunnirahale selle vabatahtliku tähtaegse mittetasumise korral kohtutäituri tasu. Sunniraha tasumine ei võta

adressaadilt kohustust ettekirjutus täita ning täitmata kohustuste eest võib sunniraha rakendada korduvalt.

Vaidlustamisviide

Juhul kui haldusakti adressaat leiab, et haldusaktiga või haldusmenetluse käigus on rikutud tema õigusi või piiratud tema vabadusi, on tal õigus esitada vaie Sotsiaalkindlustusametile või kaebus halduskohtule 30 päeva jooksul arvates päevast, millal vaide või kaebuse esitaja vaidlustatavast haldusaktist teada sai või oleks pidanud teada saama.

Menetluskäik ja põhjendused

Sotsiaalkindlustusametile edastati 25.10.2024 pöördumine, milles osundati tegevusloata teenuse osutamisest aadressil Sõpruse tee 9

28.10.2024 tegid Sotsiaalkindlustusameti peaspetsialist Inna Tamm ja juhtivspetsialist Svetlana Kubpart etteteatamata paikvaatluse nimetatud aadressile, kaasates piirkonnapolitseinikku Maria Bulak'i.

Paikvaatlusel selgus, et nimetatud aadressil tegutseb Viimsi hooldekodu OÜ. Äriregistri järgi on Viimsi hooldekodu OÜ (reg kood 17014029) juhatuse liikmed Svetlana Bezgodko (ik 49510260835) ja Taissia Müürisepp (ik 48511220353). Osaühingu põhitegevusalaks on [vanurite ja puuetega inimeste hoolekandeesutuste tegevus](#). Eelnevalt on Sõpruse tee 9 hoones tegutsenud majutusteenuse osutaja.

Paikvaatluse käigus tuvastati, et Sõpruse tee 9 hoones viibis 21 teenusesaajat, kellele osutas üldhooldusteenust kolm hooldustöötajat. Hooldustöötajad tegid paikvaatluse ajal hooldustoiminguid, nt üks hooldustöötaja toitis teenusesaajat. Vestlusest hooldustöötajaga leidis kinnitust, et ta töötab selles hooldekodus hooldustöötajana. Teenusesaajad kinnitasid, et elavad selles hooldekodus, teenusele asumise aeg oli erinev, keskmiselt olid isikud hooldekodus elanud kaks nädalat. Teenusel oli nii liikumisraskustega, dementsusega kui ka muude erivajadustega isikuid. Kohal olnud juhatuse liikme Svetlana Bezgodko ütluste kohaselt ei ole tegevusloa taotlemisega alustatud, kuna puudub Pääseameti hinnang tuleohutusalasale olukorrale. Seni tegutseb asutus eakatele mõeldud majutusteenuse osutajana ning kohalike omavalitsuste poolt tasutavat hoolduskomponenti ei rakendata.

Vaatamata juhatuse liikme ütlustele, et nad osutavad käesoleval aadressil hetkel hoopis eakatele mõeldud majutusteenust, vastab osutatav teenus Sotsiaalkindlustusameti arvates siiski üldhooldusteenuse tunnustele (on olemas hooldust- ja abi vajavad isikud ja neile on tagatud majutus ja toitlustus, on olemas hooldustöötajad ja hooldustoimingute teostamiseks vajalikud abivahendid nt liikumisabivahendid, trepironija, kasutusel on hooldustoimingute lehed, nt jootmislehed jne). Paikvaatluse ajal 28.10.2024 selgitati juhatuse liikmetele, et asutuse praegune majandustegevus on ebaseaduslik.

SHS § 20 lõigete 1-3 kohaselt on väljaspool isiku kodu osutatav üldhooldusteenuse eesmärk turvalise keskkonna ja toimetuleku tagamine täisealisele isikule, kes terviseseisundist, tegevusvõimest või elukeskkonnast tulenevatel põhjustel ei suuda kodustes tingimustes ajutiselt või püsivalt iseseisvalt toime tulla. Teenuse osutamisel tagab teenuseosutaja teenuse saajale hooldustoimingud ning muud toetavad ja toimetulekut tagavad toimingud ja teenused, mis on määratud hooldusplaanis. Teenuse osutamisel ööpäevaringselt tagab teenuseosutaja teenuse saajale ka majutamise ja toitlustamise.

Arvestades eeltoodut, on tuvastatud, et Viimsi hooldekodu OÜ osutab väljaspool kodu osutatavat üldhooldusteenust SHS § 20 tähenduses.

MSÜS jaotab majandustegevuse sisuliselt vabaks ja loareservatsiooniga majandustegevuseks. Eristamise aluseks on ettevõtja vaatenurk: majandustegevus on üldjuhul vaba ning seda tohib alustada igal ajal (MSÜS § 4 lõige 1), loareservatsiooniga majandustegevus on aga erand nimetatud vabaduse suhtes (MSÜS § 4 lõige 2), selle alustamise eeldus on loakohustuse täitmine

ning majandustegevuse alustamine on kuni loa saamiseni keelatud. MSÜSiga reguleeritakse peamiselt kaht tüüpi majandustegevuse alustamist: 1) teatamiskohustusega tegevusalad (nn vaba majandustegevus), millel tegutsemise korral peab ettevõtja sellest registripidajale teatama (majandustegevus teade), kuid kande puudumine ei tähenda keeldu tegutseda ning majandustegevuse nõuete täitmist enne ei kontrollita; 2) loakohustusega tegevusalad (nn reguleeritud majandustegevus), kus tegutsemiseks ettevõtjat enne kontrollitakse ning tuleb saada haldusorgani luba. Loakohustus on ettevõtja seadusest tulenev kohustus saada enne majandustegevuse alustamist tegevusluba. Loakohustus piirab enim ettevõtlusvabadust.

SHS § 151 punkti 4 kohaselt peab väljaspool kodu osutatava üldhooldusteenuse osutamiseks olema tegevusluba. Seega on keelatud väljaspool kodu osutatava üldhooldusteenuse osutamine ilma tegevusloata ning selline tegevus on karistatav vastavalt karistusseadustiku (KarS) § 372 järgi. Sotsiaalkindlustusamet on tuvastanud, et Viimsi hooldekodu OÜ-l valitud majandustegevuseks tegevusluba puudub.

Loakohustus on ettevõtja seadusest tulenev kohustus saada enne majandustegevuse alustamist tegevuba. Tegevusluba on ettevõtjale adresseeritud haldusakt, millela ettevõtja ei või majandustegevust alustada ning millega enne majandustegevuse alustamist tuvastatakse teatud majandustegevuse nõuete täitmine või määratakse kindlaks majandustegevuse teostamise tingimused.

Loakohustuse ülesanne on võimaldada majandushaldusasutusel majandustegevuse üle eelnevalt sisulist järelevalvet teostada, st eesmärk on tagada enne majandustegevusega alustamist isiku sobivus ja majandustegevuse esemeline sobivus, selleks et kaitsta teisi õigushüvesid.

Isikulise loakohustuse puhul peavad enne majandustegevusega alustamist täidetud olema teatud isikuga seotud ehk subjektiivsed tingimused. Isikulisteks tingimusteks on eelkõige vajalikud erialateadmised, pädevus, asjatundlikkus, kvalifikatsioon või muu hariduse või kutseoskuse olemasolu (sh töötajatel) ja teised isiksuseomadused ning isikuga seotud suhted majandustegevuse teostamisel. Isikulisi majandustegevuse nõudeid peab täitma, kui oht lähtub konkreetsest isikust. Esemelise loakohustuse puhul peavad olema täidetud teatud majandustegevuse esemelised ehk objektiivsed tingimused, eriti majandustegevuse teostamisega seotud ehituslikud ja tehnilised eeldused (hooned, ruumid) ning muud nõuded, mis ei ole isikulisteks nõueteks (nt tegevuskoha või teenuse nõuetele vastavus). Esemelise tegevusloa ülesanne on vältida mis tahes ohtusid ning koormavaid asjaolusid, mis lähtuvad konkreetsest majandustegevusega seotud objektist.

Tegevusloa taotlemise nõue väljaspool kodu osutatava üldhooldusteenuse osutamiseks kehtestati selleks, et tagada teenuse ühtlane kvaliteet ja teave teenuseosutajate kohta. Regulatsiooni eesmärk on tagada miinimumnõuded teenuse osutamiseks haavatavate kliendirühmade kaitseks. Nimetatud teenuste sihtgrupiks on eakad ja puuetega inimesed, kelle puhul on kõrgendatud risk nii psühholoogilise kui füüsilise kahju tekkimiseks ebakvaliteetse teenuse kasutamisel. Tegevuslubade andjaks on Sotsiaalkindlustusamet kui osutatavate teenuste üle järelevalve teostaja, ühildades seeläbi tegevuslubade andjana eelkontrolli teostaja ning teenuse osutamise üle riikliku järelevalve teostaja funktsiooni.

SHSi järgi eeldab väljaspool kodu osutatav üldhooldusteenus tegevusloa olemasolu sõltumata sellest, kas teenust osutab kohaliku omavalitsuse hallatav asutus või eraõiguslik juriidiline isik. Regulatsiooni eesmärk on tagada, sõltumata teenuse osutaja juriidilisest vormist, sarnased miinimumnõuded teenuse osutamiseks haavatavate kliendirühmade kaitseks.

Tegevusloa nõue ja nõuded teenusele kehtivad ka erasuhtes osutatava teenuse puhul sõltumata teenuse rahastamise allikast. SHS § 151 punktist 4 tuleneb keeld tegutseda üldhooldusteenuse osutajana kui selleks pole saadud tegevusluba. Tegevusloakohustust välistavaid asjaolusid nimetatud teenuse puhul ei esine. Väljaspool kodu osutatava üldhooldusteenuse osutamisega seotud nõuete täitmise järele valvab SHS § 157 lõike 1 järgi Sotsiaalkindlustusamet.

Võttes arvesse tuvastatud asjaolusid ning asjaolu, et väljaspool kodu osutatavat üldhooldusteenust osutatakse hoones, millel puhul ei ole teada, kas seda on võimalik kasutada nõuete ja kasutusotstarbe kohaselt (ruumid ning ruumide evakuatsiooniteed peavad vastama ehitusseadustiku § 11 lõike 4 alusel kehtestatud nõuetele) ning puuduvad kinnitused, et teenuse osutamise koht vastab rahvatervise seaduse alusel kehtestatud täiskasvanute hoolekandeesutuste tervisekaitsenõuetele, samuti tuleohutusnõuetele, on ettekirjutuse ja sunniraha hoiatuse tegemine põhjendatud.

Arvestades, et teenuseosutajat on teavitatud juba eelneva paikvaatluse käigus 19.09.2024, et tegemist on loakohustusega teenusega, on selgitatud tegevusloa taotlemise tingimusi ning asjaolu, et mõlemad juhatuse liikmed on lisaks äriühingule Viimsi hooldekodu OÜ ka teiste sama tegevusalaga äriühingute liikmed, siis pole usutav, et juhatuse liikmed pole olnud teenust osutama hakates teadlikud tegevusloanõudest. Sellest tulenevalt teeb Sotsiaalkindlustusamet Viimsi hooldekodu OÜle ettekirjutuse ja määrab sunniraha kõrgeimas määras.

Ettekirjutuse tegemine ja sunniraha määramine kõrgeimas määras ei ole konkreetsel juhul ebaproportsionaalne ja tegevusloata majandustegevuse lõpetamiseks vähem koormavad abinõud puuduvad.

Vastavalt haldusmenetluse seaduse (HMS) § 40 lõikele 1 peab haldusorgan enne haldusakti andmist andma menetlusosalisele võimaluse esitada asja kohta oma arvamus ja vastuväited. Sama paragrahvi lõike 3 punktist 1 tulenevalt võib haldusmenetluse läbi viia menetlusosalise arvamust ja vastuväiteid ära kuulamata, kui viivitusest tuleneva kahju ärahoidmiseks või avalike huvide kaitseks on vaja viivitamatult tegutseda.

(allkirjastatud digitaalselt)
Svetlana Kubpart
järelevalve juhtivspetsialist